ضمایر [او]

دیدار نجومی با آقای نویسنده

قرار است رویداد آنلاین «تجربه خلاق ادبیات» با حضور محمود دولت‌آبادی برگزار شود

در این روزها که کرونا بیداد می‌کند و کلی از استان‌های کشور را به وضعیت قرمز رسانده، ظاهرا برخی قیمت‌ها هم دارند رشدهای ناگهانی را تجربه می‌کنند. در فضای مجازی نوشته‌اند مربی یوگا به عشق انسان‌ها و برای بهبود حال‌شان خودش را رسانده ایران و صد دلار برای چند جلسه از شاگردانش می‌گیرد. این را خواندیم و گفتیم از شایعه‌های فضای مجازی است دیگر...

اما دیروز باخبر شدیم قرار است وبینار «تجربه خلاق ادبیات» برگزار شود و در آن محمود دولت‌آبادی، نویسنده مشهور کلیدر و کلی رمان و داستان دیگر با علاقه‌مندان درباره نوشتن خلاق حرف بزند. این رویداد آنلاین در روز شنبه ۱۱ مردادماه ساعت ۱۹ آغاز شده و در قالب سه جلسه ادامه پیدا می‌کند.

برای این سه جلسه دوساعته که توسط یونیتک و با همکاری کمیسیون ملی یونسکو برگزار می‌شود دو گزینه دارید. یکی این‌که گواهینامه بین‌المللی بگیرید. در این صورت باید یک‌میلیون و ۳۳۰ هزار تومان پرداخت کنید، اگر نه هم می‌توانید بی‌خیال گواهینامه‌گرفتن شوید و با ۹۸۰ هزار تومان از این جلسات استفاده کنید. شاید قیمت از نظر ما روزنامه‌نگاران عجیب به نظر آمده و موقعیت ایجادشده هم حسابی تراژیک، اما می‌توانم تصور کنم برای شما هم عجیب است.

درست است که محمود دولت‌آبادی نویسنده بزرگی است و شریک‌شدن در تجربه‌هایش جذاب، اما خب این رقم‌ها هم با حال و هوای فعلی جامعه و آن یک رقم داروی میلیونی درمان کرونا خیلی عجیب‌تر است.

کاش او خودش پیشقدم شود و توضیح دهد که چطور شده حضور در این رویداد را پذیرفته و اصلا از این قیمت‌های بالا خبر دارد یا نه. شاید هم دلایل و منطقی داشته باشد که ما بی‌خبریم...!

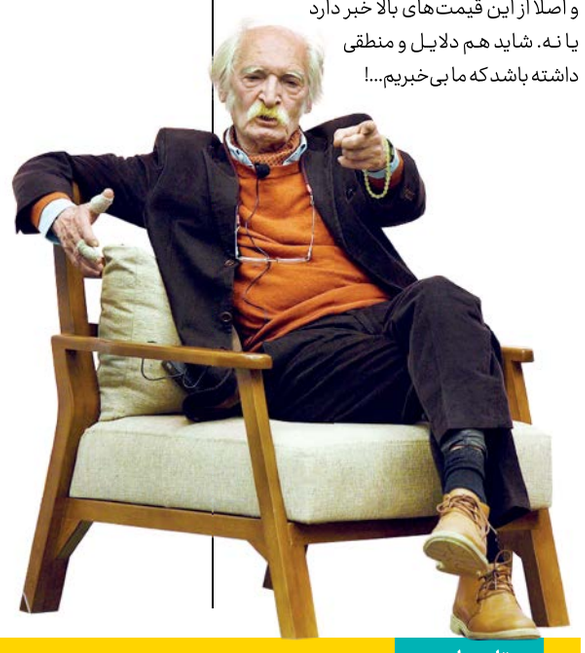

معرفی داوران جشنواره ونیز ۲۰۲۰

شش سینماگر مرد و زن، کیت بلانشت را در امر داوری فیلم‌های بخش رقابتی هفتاد و هفتمین جشنواره فیلم ونیز یاری خواهند کرد. بلانشت، بازیگر برنده اسکار استرالیایی که پیش از این به عنوان رئیس هیأت داوران این رویداد سینمایی انتخاب شده بود در کنار ورونیکا فرانز کارگردان و فیلمنامه نویس اتریشی، جوانا هاگ کارگردان و ... به عنوان سایر داوران بخش رقابتی ونیز ۷۷ به داوری فیلم‌ها و انتخاب برنده شیر طلای بهترین فیلم و سایر جوایز اصلی خواهند پرداخت. / ایسنا

از نویسنده‌های بزرگ برای خواننده‌های کوچک

به گزارش مهر، انتشارات پرتقال چهار جلد از مجموعه «نویسنده‌های بزرگ، خواننده‌های کوچک» را با ترجمه مترجم پیشکسوت، غلامرضا امامی منتشر کرد. «گربه و شیطان» اثر جیمز جویس، «قدرت جهانی شش مرد» از برادران گریم، «زیبای خفته» اثر شارل پرو و «بلبل امپراتور چین» نوشته هانس کریستین اندرسن، آثارشان در این مجموعه ترجمه شده است. این مجموعه آثار نویسندگان بزرگ جهان را که مناسب گروه سنی کودک و نوجوان است، منتشر می‌کند. / مهر

میزبانی بد ایران از شاهکار ادبیات قرن

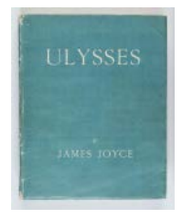

اولیس
جیمز جویس
چاپ اول: ۱۹۲۲

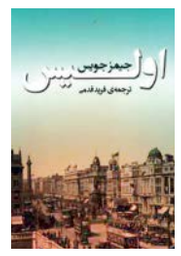

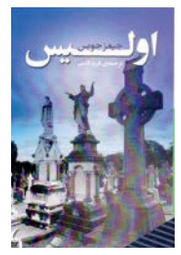

اولیس
جیمز جویس
مترجم: فرید قدمی
چاپ جلد اول: اردیبهشت ۹۸
چاپ جلد دوم: تیر ۹۹
ناشر: مانیا هنر

ترجمه فارسی جلد دوم «اولیس» جیمز جویس هم منتشر شد؛ اثری که به مهم‌ترین رمان قرن بیستم معروف است و کتابخوان‌های ایرانی سرانجام توانسته‌اند آن را با تاخیری ۹۸ ساله بخوانند. با این حال، حواشی مرتبط با ترجمه‌های آن از سال گذشته تاکنون ادامه داشته‌است

صابر محمدی
ادبیات و هنر

عجیب‌ترین اتفاق ادبیات ایران در یک سال اخیر این است که ترجمه فارسی مهم‌ترین رمان قرن بیستم بالاخره پس از انتظار و ولعی حدود ۸۰ ساله منتشر شده، اما به یک‌باره پس از انتشار، از ولع مواجهه با آن هیچ خبری نیست. اردیبهشت سال گذشته و در خلال برگزاری نمایشگاه کتاب تهران بود که ترجمه فرید قدمی از جلد اول رمان اولیس جیمز جویس که به عنوان شاهکار ادبیات قرن بیستم مطرح است در نشر مانیاهنر منتشر شد و چندی بعد نیز ترجمه‌ای دیگر، این بار در خارج از کشور به بازار آمد. همزمانی انتشار این دو ترجمه، یکی در ایران و آن دیگری در خارج از کشور و نیز یادآوری در محاق ماندن ۳۰ ساله ترجمه منوچهر بدیعی از این رمان، باعث شد اغلب واکنش‌ها به چنین رویداد مهمی، فرامتن‌های ترجمه را مد نظر قرار دهند و نه خود انتشار چنین اثر مهمی را. حواشی بیشتر مبتنی بودند بر این‌که نسخه منتشر شده در داخل کشور، خلاف نسخه فارسی خارج از کشور، لابد دچار ممیزی‌های فراوان شده‌است. این ادعا، بدون مطالعه ترجمه قدمی و تطبیق آن با نسخه انگلیسی رمان مطرح می‌شد و هنوز که هنوز است صاحبان این ادعا تطبیقی انجام نداده‌اند و فقط آن را تکرار می‌کنند. آنها ادعایشان را بر این سند عنوان می‌کنند که اگر این رمان می‌توانست به این راحتی در ایران منتشر شود، لابد منوچهر بدیعی همان ۳۰ سال پیش می‌توانست مجوز آن را اخذ و منتشرش کند. علاوه بر این‌که باید گفت بدیهی است مناسبات بسیاری از ۳۰ سال گذشته تاکنون دچار تغییر و تحول شده‌اند، این تنها خود قدمی بود که اشاره کرد تنها ۶۷ کلمه از جلد اول این کتاب حذف شده‌است. این، پایان ماجرا نبود. در این گزارش، ادامه داستان را پی خواهیم گرفت. اما عجالتا بگوییم هم‌اکنون و با توجه به این‌که ترجمه فرید قدمی از جلد دوم رمان اولیس همین هفته اخیر منتشر شده، پرسش اصلی همچنان این است که چرا در این یک سال فارغ از این حواشی، یکی پیدا نشد از اتفاق مهمی که برای ما افتاده بنویسد؟ البته چرا! یکی پیدا شد؛ ما در این گزارش پای حرف‌های او هم نشسته‌ایم تا در این باره به ما بگوید. مجتبا هوشیار محبوب را می‌گوییم که رمان‌نویس است و مترجم.

اولیس در ایران؛ از ۸۰ سال پیش تا حالا

ابتدا برای این‌که بتوانیم از همه حواشی پیرامون انتشار ترجمه‌های اولیس بگذریم و به متن برسیم، بگذارید آنها را کوتاه مرور کنیم تا بدانیم در این میان، از چه غفلت شده‌است.

- رمان اولیس جیمز جویس، برای نخستین بار، ۹۸ سال پیش در پاریس منتشر شد.
- صادق هدایت حدود ۸۰ سال پیش، از اهمیت این رمان حرفی به میان آورد. این، شاید اولین بار است که علاقه‌مندان ادبیات داستانی جهان، نام شاهکار جویس را شنیدند و متوجه شدند آن را باید خواند.
- بعدها در دهه‌های ۴۰ و ۵۰، مترجمان از اهمیت ترجمه این اثر به فارسی گفتند اما ظاهرا کسی آن را برای ترجمه دست نگرفت.
- منوچهر بدیعی که بین مترجمان ایرانی به جویس‌شناس معروف بود، اولیس را ترجمه کرد. زهرا خلیفه‌قلی که او هم مترجم است ادعا کرده، روی صفحه نخست ترجمه بدیعی این شناسنامه را دیده‌است: اولیس، جیمز جویس، ترجمه و تدوین: منوچهر بدیعی، چاپ اول: زمستان ۱۳۷۱، چاپ گلشن، انتشارات نیلوفر، تعداد ۵۵۰۰ نسخه، ۶۲۵ صفحه. البته می‌دانیم این ترجمه هیچ‌گاه منتشر نشده و از دلایل نامنتشرماندن آن بی‌اطلاعیم.
- در همه این سال‌ها ادعایی مطرح بوده مبنی بر این‌که این رمان در ایران غیرقابل انتشار است؛ اما سال گذشته جلد اول آن با دو ترجمه از فرید قدمی و اکرم پدرام‌نیا، یکی در داخل کشور و دیگری بیرون از مرزها منتشر شد. حالا ترجمه فرید قدمی از جلد دوم هم منتشر شده‌است.
- ۲۸ خرداد سال گذشته مصادف شد با ۱۶ ژوئن که به روز بلوم معروف است؛ این، روزی است که همه اتفاقات رمان اولیس طی آن رخ می‌دهد. در برخی نقاط دنیا دوستداران جویس و اولیس، آیینی به این مناسبت برپا می‌دارند. این، نخستین باری بود که به روز بلوم رسیدیم و ما ایرانی‌ها هم اولیس را داشتیم که بخوانیم.
- حتی پیش از انتشار ترجمه قدمی نیز حواشی پیرامون آن بسیار بود، اما انتشار ترجمه او و سپس ترجمه پدرام‌نیا و یادآوری ترجمه نامنتشر منوچهر بدیعی باعث شد به خود رمان کمتر توجهی نشان داده شود.
- قدمی در پاسخ به انتقادها به خاطر آنچه نادیده‌گرفتن ترجمه بدیعی عنوان می‌شد، گفت که بررسی کرده و متوجه‌شده که دست‌کم در ۲۰ سال اخیر آن ترجمه برای اخذ مجوز ارائه نشده، بنابراین همان‌طور که بدیعی گفته انتشار آن منتفی بوده‌است. او همچنین در پاسخ به انتقادهای بی‌سند و مدرک مبنی بر جرح و تعدیل چشمگیر ترجمه‌اش گفت تنها ۶۷ کلمه در این میان حذف شده که به ساختار کلی رمان هیچ آسیبی نرسانده‌است.
- تا ماه‌ها پس از انتشار دو ترجمه قدمی و پدرام‌نیا، تنها یک متن در نقد و بررسی آنها منتشر و آن‌قدر به حواشی پرداخته شد که خود این اتفاق مهم، یعنی انتشار ترجمه فارسی مهم‌ترین رمان قرن بیستم پس از گذشت حدود یک قرن از انتشارش، در محاق ماند. قدمی به مهر گفت: «بعد از انتشار جلد اول این رمان حملات عجیب‌وغریبی به من شد. به‌ویژه تلویزیون‌ها و رسانه‌های خارجی شروع کردند به گفتن این حرف که کسی در ایران حق انتشار این رمان را ندارد و انتشارش باید در انحصار خارج‌نشین‌ها باشد، چراکه این رمان پر از موارد سانسوری است! در این مدت اخیر چیزهایی از رسانه‌های سلطنت‌طلبان درباره این رمان شنیده‌ام که فکر می‌کنم خود جویس هم اگر بشنود دوباره از خنده می‌میرد! واضح بود که این‌ها هم رمان را نخوانده‌اند و تنها مسأله‌شان مسأله کاسبی سانسور است. عده‌ای در خارج از ایران تمایل‌شان این است که هیچ کتابی در ایران منتشر نشود و آنها هم آن‌ور آب به تنها صدای ادبیات و روشنفکری ایران بدل شوند!»
- آذرماه سال گذشته منوچهر بدیعی که به موسسه «رویش مهر» اصفهان رفته بود تا بخش‌هایی از ترجمه منتشرنشده‌اش از اولیس را در جلسه‌ای بخواند، در واکنش به انتشار دو ترجمه از جلد اول این رمان گفت هرگونه اظهار نظری در مورد ترجمه‌ها را نوعی داوری می‌داند و معتقد است داور باید بی‌طرف باشد و واضح است او نه‌تنها بی‌طرف نیست، بلکه یک طرف قضیه است. او گفت: «رویکرد اکرم پدرام‌نیا به ترجمه اولیس بیشتر تحقیقی بوده، درحالی‌که نگاه فرید قدمی به ترجمه این رمان بیشتر جنبه هنری دارد. اما این بدان معنا نیست که ترجمه قدمی سهمی از تحقیق نداشته و کار پدرام‌نیا عاری از هنر بوده‌است. در هر حال خوب است خواننده بتواند متن انگلیسی اولیس را هم بخواند و با ترجمه فارسی آن تطبیق دهد».
- پس از این تاییدیه تلویحی بدیعی برای ترجمه قدمی، در پنجم بهمن‌ماه سال گذشته قدمی گامی عملیاتی برداشت و در پاسخ به کسانی که به صرف انتشار ترجمه اکرم پدرام‌نیا در خارج از کشور، آن ترجمه را ارجح می‌دانستند، طی نقدی مفصل بر ترجمه اکرم پدرام‌نیا نوشت که این ترجمه در ۳۰۰ مورد دچار ایراد است و به ده‌ها مورد در این میان با مقابله متن اصلی، ترجمه خودش و ترجمه مورد انتقاد، اشاره کرد. او در بخشی از این نقد نوشت: «اینجا و آنجا بسیار خوانده‌ام که انتشار ترجمه «اکرم پدرام‌نیا» از رمان «اولیس» در خارج از ایران گامی مهم در راستای «مبارزه با سانسور» است! خود مترجم نیز چندین بار به‌کرات تأکید کرده‌اند حتی اگر «یک کلمه» از این رمان سانسور شود نیز این رمان غیرقابل خواندن و بی‌معنا خواهد شد! (البته من همواره تأکید کرده‌ام چنین حرف‌هایی واقعا مضحک است و چنین اظهارنظرهایی اولیس را از رمانی درخشان به پازلی برای کودکان تقلیل می‌دهد.) حال سؤال این است ترجمه ایشان از این رمان، که در همین جلد اول از شش جلد ترجمه‌شان بیش از ۳۰۰ اشتباه فاحش ترجمه دارد که دربرگیرنده دست‌کم ۳۰۰۰ کلمه است، تکلیفش چیست؟ آیا بلایی را که شتاب‌زدگی، بی‌دقتی و ناآشنایی ایشان با ادبیات، فلسفه، الهیات و همچنین زبان‌های فارسی و انگلیسی بر سر ترجمه فارسی رمان اولیس (نه، همان «یولسیز») آورده وحشتناک‌ترین شکل سانسور می‌توانست بیاورد؟»
- پس از حرف‌های بدیهی و نیز پس از انتشار نقد قدمی بر ترجمه پدرام‌نیا در مهر، برخی از روزنامه‌نگاران ادبی که دست‌کم درباره اتفاق مهم ترجمه مهم‌ترین رمان قرن سکوت کرده بودند به تحسین قدمی به‌عنوان فردی که به‌تنهایی به این کار تاریخ‌ساز در ایران دست زده پرداختند.

تکلیفمان را با جویس مشخص کنیم

با این حال و پس از گذشت بیش از یک سال از انتشار ترجمه‌های جلد اول اولیس و نیز حالا که ترجمه جلد دوم آن هم منتشر شده، نکته‌ای که در این میان مغفول مانده، قرائت و کشف این اثر مهم است. مجتبا هوشیار محبوب که مثل بسیاری از داستان‌نویس‌های ایرانی سال‌ها منتظر بوده تا این شاهکار را به فارسی بخواند، به جام جم می‌گوید: «از وقتی هدایت، ادبیات جهان را به دو قسمت، پیش از انتشار اولیس و پس از آن تقسیم کرد، جامعه ادبی ما نیم‌نگاهی به این شاهکار داشته است. هر چه گذشت، ولع خواندن این اثر و شناخت جویس برای ما بیشتر شد تا آنجا که از وقتی منوچهر بدیعی ترجمه این رمان را به دست گرفت تا ده سال پس از آن، اگر اشتباه نکنم بیش از انگشت‌های دو دست کتاب درباره جویس در ایران منتشر شد در حالی که ما هنوز مهم‌ترین اثر او و به نوعی مهم‌ترین اثر ادبیات داستانی قرن بیستم را نخوانده بودیم. ما تا اینجا فقط دو اثر جویس (چهره مرد هنرمند در جوانی و دوبلینی‌ها) ترجمه نمایشنامه تبعی قدمی منتشر شد. اما معماری باشکوهی که از بود، نبود. آنچه مهم بو رمان اولیس بود. اولی ک پس می‌ماند اولیس. اما بدیعی از این رمان بود، ا نیز خلاصه‌ای از آن را منت که ناامید شدیم، فرید ق را ترجمه کند. از همان ا گذاشت، مخالفت‌ها با بدیعی تو چرا باید ترجم آنها ترجمه بدیعی را خوان می‌بود که اولیس را بخو ادبی به آن اشاره شده و ادبیات داستانی هنوز انتقادها، قدمی نقدی م نوشت، اما کسانی که ب حرف حسابشان را به صو از هوشیار محبوب که را خوانده و هم این دو ت ترجیح می‌دهد. او می‌گ قدمی در انتخاب کلما روان‌تر جملات، ترجمه او را به فارسی پدرام‌نی «برای مثال قدمی صفت مالگن انتخاب می‌کند «شکوهمند». به گمان م اصلاً هوشیارانه نیست در این سیاق کلامی نیس زردرنگی با کمربندباز، در سر او، ملایم برپاداشته

ستاره‌ها

ستاره محبوب سینما، نوید محمدزاده

نوید محمدزاده، بازیگر سینما و تئاتر که این روزها خودش ستاره سینماست، با انتشار تصویری قدیمی از ابوالفضل پورعرب، بازیگر قدیمی و پیشکسوت سینما و تلویزیون ایران از او به عنوان ستاره سینمای خود یاد کرد. عرب، ستاره سینمای سال‌های گذشته بازی در فیلم‌های محبوب زیادی را در کارنامه دارد و هنوز هم فیلم‌های زیادی از او در ذهن مردم ماندگار شده است. / سینماپرس

عدد اول

اکران فیلم های ایرانی در شانگهای

۶/۵

«متری شیش و نیم» و «پیرمردها نمی میرند» در بخش پانوراما‌ی جشنواره فیلم شانگهای چین روی پرده می‌روند. متری شیش و نیم، تاکنون موفق به کسب چندین جایزه بین‌المللی از جمله بهترین کارگردانی و بازیگری از جشنواره فیلم توکیو و تقدیر ویژه بهترین فیلم بین‌المللی ازجشنواره فیلم زوریخ شده و در جشنواره فیلم ونیز، استکهلم، شیکاگو، مینسک و جوایز سینمایی آسیاپاسیفیک نیز حضور داشته است. / جام جم دیلی

عدد دوم

فیلمساران هندی سراغ کرونا می روند

۵

پنج فیلمساز برجسته هندی با هم یکی شده‌اند تا فیلمی درباره پاندومی ویروس کرونا در این کشور بسازند. هنوز نامی برای این اثر انتخاب نشده و ترکیبی از چند فیلم کوتاه است که توسط پنج فیلمساز برجسته هندی ساخته می‌شود. این فیلم را کمپانی تولید آنوباو سینها، فیلمساز هندی تولید می‌کند و دیگر فیلمسازانی که در این پروژه مشارکت کرده‌اند شامل کیتان مهتا، سودیر میشرا، هانسال مهتا و سوبهاش کاپور هستند. / مهر

سینمای ایران [راش]

همزمان با رونمایی از پوستر

داوری جشن حافظ آغاز شد

اولین جشن سینمایی و تلویزیونی حافظ سال ۱۳۷۶ برگزار شد و تقریبا تا امسال این جشن یکی از رویدادهای مهم سینمای ایران بود اما در بیستمین دوره، کرونا زورش به این جشن رسیده و آن را به یک رویداد مجازی تبدیل کرده‌است. خبر رسیده که داوری این دوره از جشن حافظ آغاز شده و بنا به سنت همیشگی در این دوره نیز تمامی آثار به‌نمایش‌درآمده در سینماهای کشور از ابتدا تا پایان سال ۱۳۹۸ و همچنین سریال‌های پخش‌شده در شبکه‌های تلویزیونی و شبکه نمایش‌خانگی از نوروز ۹۸ تا پایان نوروز ۹۹ مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

در داوری بخش آثار تلویزیونی، سریال‌هایی مورد بحث خواهند بود که با وجود آغاز نمایش در این بازه زمانی، پخش آنها پیش از شروع پروسه داوری به پایان رسیده‌باشد، درغیراین‌صورت سریال‌ها در دوره بعدی از جشن مورد داوری قرار خواهند گرفت.

همچنین پیش از این اعلام شده‌بود که جشن حافظ فیلم‌های اکران آنلاین را در بخش سینمایی مورد بررسی قرار می‌دهد. با توجه به تعطیلی سینماهای کشور از اسفندماه گذشته و شرایط پیچیده اکران عمومی، دو ماه آغازین سال ۹۹ (تا ۱۵ اردیبهشت) نیز به بازه داوری آثار سینمایی جشن بیستم افزوده شده‌است و بنابراین فیلم‌هایی که طی این مدت در طرح اکران آنلاین به‌نمایش‌درآمده‌اند نیز مورد بررسی هیات داوران قرار خواهند گرفت.

بیستمین دوره از جشن سینمایی و تلویزیونی حافظ امسال به دلیل شرایط ویژه و فراگیری ویروس کرونا به‌صورت آنلاین برگزار خواهد شد. / مهر

سینمای جهان [کات]

شاه‌ماهی هندی در تور نتفلیکس

عامرخان درام تاریخی پرخرج خود را تولید می‌کند

کیکاووس زیاری
سینمای جهان

آقای کمالگرای بالیوود هم کار تازه‌اش را برای شبکه نتفلیکس تولید می‌کند. عامرخان چند سال است که می‌خواهد برداشت آزاد خود از افسانه کلاسیک «ماهابرات» را ارائه دهد، اما هزینه بالای تولید این درام تاریخی تا به امروز، مانع از تحقق این رویا و آرزو شده بود. حالا مدیران نتفلیکس اعلام کرده‌اند تهیه‌کننده این اثر تاریخی خواهند بود. ماهابرات عامرخان با هزینه‌ای بالای ۲۰ میلیون دلار تولید می‌شود. این رقم برای یک محصول هندی، کلان به حساب می‌آید. چند ماه قبل بود که اعلام شد عامرخان به دلیل گران‌قیمت بودن این مجموعه اینترنتی، فعلا از تولید آن منصرف شده و طرح خود را به قفسه بایگانی سپرده است.

مدیران شبکه نتفلیکس از یک‌سال قبل، هند و هنرمندان آن را به‌عنوان یک پتانسیل خوب برای تولید محصولات بومی پیدا و انتخاب کردند. در این یک‌سال، چند مجموعه اینترنتی با کمک هنرمندان بالیوودی تولید و پخش شده‌است، اما رسانه‌ها از اقدام اخیر نتفلیکس به عنوان به تور انداختن شاه‌ماهی بالیوود یاد می‌کنند. نزدیکان بازیگر می‌گویند نتفلیکسی‌ها به او چراغ سبز کامل داده‌اند و گفته‌اند او می‌تواند هر مقدار که می‌خواهد، برای تولید مجموعه تاریخی‌اش پول و سرمایه هزینه کند.

حالا با حمایت کامل مالی نتفلیکس، عامرخان می‌تواند تمام بازیگران مورد نظرش را برای نقش‌های مختلف گفته بود به‌دنبال استفاده از ستارگا ایفای نقش‌های مهم مجموعه‌اش اس شاهرخ‌خان، هریتیک روشن و رانویر س